

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Michaely Macurové a Mgr. Jana Ferfeckého ve věci

žalobkyně: **L. B.**
zastoupená opatrovníci H. V.
obě bytem X
zastoupená Mgr. Lukášem Hojdnem
advokátem se sídlem Francouzská 299/98, 101 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**
sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 12. 6. 2024, č. j. MZDR 10080/2024-3/PRO

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 12. 6. 2024, č. j. MZDR 10080/2024-3/PRO, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně, Mgr. Lukáše Hojdna, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 9. 6. 2023 požádala žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „**zákon č. 297/2021 Sb.**“). Ministerstvo zdravotnictví (dále též „**správní orgán I. stupně**“) její žádost dne 28. 2. 2024 rozhodnutím č. j. MZDR 18006/2023-19/PRO zamítlo. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, který ministr zdravotnictví (dále též „**žalovaný**“) zamítl v záhlaví uvedeným rozhodnutím a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Ztotožnil se se závěry správního orgánu I. stupně, že žalobkyně neprokázala provedení sterilizace, natož její protiprávnost.
2. Proti rozhodnutí žalovaného brojí žalobkyně žalobou.

II. Žaloba

3. V podané žalobě žalobkyně uvádí, že 25. 12. 1984 jí byla v bývalé porodnici S. v P. provedena sterilizace, a to bez jejího vědomí během porodu formou císařského řezu. Žalobkyně o tento lékařský zákrok nežádala a nikdy k němu neudělila souhlas. O skutečnosti, že už nikdy nebude moci mít další děti, se dozvěděla až po samotném zákroku.
4. Za účelem prokázání protiprávnosti zákroku se žalobkyně obrátila na Fakultní nemocnici P., jakožto osobu mající povinnost archivovat zdravotnickou dokumentaci žalobkyně (dále jen „**zdravotnické zařízení**“), s žádostí o zaslání kopie její zdravotnické dokumentace týkající se uvedeného porodu a zákroku sterilizace. Žalobkyni však bylo sděleno, že její zdravotnická dokumentace z doby sterilizace nebyla nalezena. Tato skutečnost ovšem nemůže jít k tíži žalobkyně, neboť protiprávní jednání nemocnice spočívající v nearchivování či předčasné skartaci zdravotnické dokumentace nemohla žalobkyně nijak ovlivnit. Jedná se přitom o hrubé porušení povinnosti, která je zdravotnickému zařízení zákonem uložena. Nalezen byl pouze archivovaný chorobopis z roku 2001, v němž je v anamnéze uvedena informace o sterilizaci.
5. V průběhu správního řízení Ministerstvo zdravotnictví navíc získalo záznam z porodní knihy, jenž rovněž dokládá provedení zákroku sterilizace u žalobkyně. Žalobkyně se neztotožňuje s argumentací žalovaného, že bez uvedení celého data narození, rodného čísla či jiného jednoznačného identifikačního údaje nelze daný záznam vztáhnout k její osobě, neboť rodné příjmení žalobkyně i rok narození se shodují s údaji uvedenými v tomto zápisu. Ani nedostatečný záznam z porodní knihy pak nemůže být přičítán k tíži žalobkyně.
6. Žalobkyně dále nesouhlasí s postupem správních orgánů, které neprovedly jí navrhovaný výsledek její sestry za účelem prokázání provedení sterilizace a její protiprávnosti. Žalobkyně správním orgánům řádně sdělila informace, které je svědkyně schopna dosvědčit. Žalobkyně se vymezuje i proti důvodu neprovedení důkazu svědeckou výpovědí pro údajnou zaujatost svědkyně.
7. Žalobkyně tak s ohledem na výše uvedené nesouhlasí s tvrzením správních orgánů, že nedostatečně prokázala provedení zákroku sterilizace a její protiprávnost. Žalobkyně doložila protiprávnost zákroku sterilizace všemi dostupnými prostředky, které po ni lze spravedlivě požadovat. Absenci zdravotní dokumentace ani neprovedení navrhovaného výslechu jí nelze klást k tíži.
8. Žalobkyně se také domnívá, že při rozhodování o přiznání nároku by mělo být užito obráceného důkazního břemene jako v případech soukromoprávních medicínských sporů, a

to právě v případech, kdy žadatel nemůže kvůli absenci zdravotnické dokumentace protiprávnost sterilizace jinak doložit.

9. Žalobkyně žalovanému dále vytýká, že neprovedl k zjištění skutkového stavu žádné aktivní kroky a důkazní břemeno ponechal na žalobkyni. Žalovaný tak dle žalobkyně nedostatečně a nesprávně zjistil a posoudil skutkový stav. Proto žalobkyně navrhuje zrušení jeho rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že řízení o žádosti je ovládáno zásadou projednací, je tedy na žalobkyni, jaká tvrzení v řízení uvede a jaké důkazy k prokázání svých tvrzení označí. Žalobkyně v tomto ohledu dle žalovaného extenzivním, v podstatě až téměř excesivním, způsobem vykládá absenci zdravotnické dokumentace tak, že nepřípustným způsobem přesouvá veškerou procesní aktivitu potřebnou k případnému vyhovění žádosti zcela na správní orgány.
11. Žalovaný vysvětluje, z jakého důvodu se v řízení nezabýval otázkou, zda byla zdravotnická dokumentace skartována v souladu s právními předpisy, ale pouze samotným výsledkem, tedy že tento významný podklad pro posouzení žádosti absentuje.
12. Žalovaný konstatuje, že žádný ze získaných podkladů provedení sterilizace, natož její protiprávnost neprokazuje. V chorobopisu z roku 2001 o přijetí žalobkyně k vyšetření je sterilizace uvedena pouze jako součást anamnézy, tj. údajů sdělených samotnou žalobkyní. Anamnéza nemusí nutně odpovídat skutečnosti, tím spíše vzhledem k tomu, že předmětný chorobopis obsahuje rovněž záznam „oligofrenní pacientka, obtížné získání anamnézy.“ K žalobkyní uvedenému záznamu z porodní knihy žalovaný uvádí, že se tento záznam vztahuje k pacientce L. P. (příjmení žalobkyně v době údajné sterilizace) bez uvedení celého data narození, rodného čísla či jiného údaje, jenž by umožnil jednoznačnou identifikaci žalobkyně a nelze mít tedy za nade vší pochybnost prokázané, že se záznam vztahuje k žalobkyni, a to ani v případě, kdy je tento chybějící údaj zaviněn pochybením poskytovatele zdravotních služeb.
13. I v případě, že by bylo prokázáno, že se záznam z porodní knihy skutečně týká žalobkyně, byl by způsobilý prokázat pouze samotné provedení výkonu sterilizace spolu s provedeným porodem císařským řezem dne 24. prosince (rok neuveden). Zápis v porodní knize však nemůže nikterak přiblížit okolnosti provedené sterilizace ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 297/2021 Sb. Přestože bylo v řízení shromážděno několik zdravotnických dokumentací, žádná z nich se netýkala hospitalizace žalobkyně z důvodu provedení sterilizace. Z žádné zdravotnické dokumentace nebylo možné vyčíst bližší informace vážící se k samotnému provedení sterilizace, potažmo ani ověřit, zda proběhla v souladu s právními předpisy. Ministerstvo v intencích závěrů vyslovených Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 15. 11. 2022, č. j. 14 Ad 9/2022-33, za této situace učinilo další kroky ve zjištění skutkového stavu věci a poučilo žalobkyni o jejím právu na navrhování dalších důkazů. V tomto ohledu žalovaný upozorňuje, že žalobkyni nelze považovat za osobu neznalou práva, neboť po celé správní řízení byla zastoupena právním profesionálem. Žalovaný má za to, že o skutečnosti, že v řízení nebyl doložen důkaz o provedení sterilizace, natož o její protiprávnosti ve smyslu zákona č. 297/2021 Sb., a potřebě navrhnout k těmto tvrzením důkazy, žalobkyni v řízení několikrát dostatečně informoval a poučil.

14. Správní orgán I. stupně také dle žalovaného řádně odůvodnil, proč navrhovaná svědkyně nemůže objektivně prokázat, za jakých okolností byl sterilizační zákrok proveden. Žalobkyně ve svém návrhu neuvedla, jaké skutečnosti může tato svědkyně na základě vnímání vlastními smysly svou výpovědí dosvědčit a z jakého důvodu tomu tak je, tj. čeho konkrétně byla daná osoba přímým svědkem - ačkoliv byla žalobkyně o uvedených náležitostech návrhu na výslech svědka řádně poučena a ačkoliv byla žalobkyně právně zastoupena. Potenciální informace, kterými by svědkyně mohla přispět k bližšímu objasnění věci, nebylo možné z údajů poskytnutých žalobkyní ani nikterak dovodit. Ba naopak, lze mít určité pochybnosti o schopnosti svědkyně vylicit okolnosti uvedené v návrhu žalobkyně. Toho času nebylo v právním řádu zakotveno a v praxi realizováno právo pacienta na přítomnost osoby určené pacientem při poskytování zdravotních služeb a s ohledem na dobu, v níž byla žalobkyně hospitalizována, popř. rodila, ani nebyla možná přítomnost osoby blízké ani jiné osoby.
15. Žalovaný navrhnul zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.
17. Zákon č. 297/2021 Sb., upravuje podmínky poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem. Podle jeho § 2 *oprávněnou osobou je fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 (dále jen „rozhodné období“) ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.*
18. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 297/2021 Sb. *sterilizací v rozporu s právem se pro účely tohoto zákona rozumí zdravotní výkon zabráňující plodnosti, k jehož provedení oprávněná osoba neudělila souhlas, nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabráňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.*
19. K samotným důvodům a účelu přijetí uvedeného zákona odkazuje městský soud na již dříve vyslovené závěry například v žalovaném uváděném rozsudku č. j. 14 Ad 9/2022-33, body 28 až 32.
20. V projednávané věci správní orgány žalobkyni nárok nepřiznaly, neboť uzavřely, že se jí nepodařilo prokázat, že k samotné sterilizaci vůbec došlo, natož že se jednalo o sterilizaci protiprávní. Bylo tomu tak zejména s ohledem na skutečnost, že se nepodařilo zajistit zdravotnickou dokumentaci ze žalobkyní označené doby, tedy z prosince 1984, kdy měla být žalobkyni podle jejího tvrzení při porodu císařským řezem provedena také sterilizace.
21. K situaci, kdy není možné k posouzení nároku dle zákona č. 297/2021 Sb. využít zdravotnickou dokumentaci, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku ze dne 4. 7. 2024, č. j. 9 As 61/2023-65, v němž nastínil, jak v takovém případě postupovat:

[30] (...) Primárním důkazem, jenž může dané okolnosti postavit najisto, je jistě zdravotnická dokumentace žadatelky o jednorázovou peněžní dávku. Ta však může být vzhledem ke značnému

časovému odstupu od tvrzeného provedení sterilizace již skartována, jako tomu je ostatně i v nyní projednávané věci, případně rovněž různé kvality a vypovídající hodnoty. Další dokumenty, které by mohly o provedení sterilizace vypovídat, pak nemusí vůbec existovat, případně mohou být jen velice obtížně dohledatelné. Stejně tak v úvahu připadající svědci z okruhu zdravotního personálu si již nemusí okolnosti provedení sterilizace z důvodu časového odstupu pamatovat. Svědci z úzkého rodinného okolí, kterým se oběť v minulosti mohla svěřit, konečně nemusí být s ohledem na jejich vztah s žadatelkou a ze své podstaty pouze zprostředkovanost jimi podávaných informací považováni za důvěryhodné. Důsledkem je, že v případě neexistence zdravotní dokumentace se žadatelka pro prokázání důvodnosti svého nároku typicky ocitne v *důkazní nouzi*, a to i po řádně poskytnutém poučení a snaze správního orgánu veškeré dostupné dokumenty skutečně získat.

[31] Za takové situace se však reálná využitelnost a účinnost mechanismu odškodnění dle zákona č. 297/2021 Sb., kterou stát dle svých vlastních deklarací chce zabezpečit, stává iluzorní. Za skartaci zdravotní dokumentace, k níž často dochází protiprávně, jak poukazují i zprávy veřejného ochránce práv (srov. např. zprávu o šetření z vlastní iniciativy ve věci odškodnění protiprávní sterilizace, sp. zn. 15744/2022/VOP/MZK, č. j. KVOP-36688/2023, www.ochrance.cz), žadatelky nemohou. V rovině morální nelze přehlédnout, že do této situace se žadatelky dostávají v důsledku předchozího, respektive i následného jednání státu samotného, jeho složek, či organizací veřejnou mocí zřizovaných.

[32] Podle názoru NSS proto nelze po žadatelkách požadovat, aby samy vždy nade vší pochybnost prokázaly naplnění všech výše vymezených předpokladů pro přiznání peněžní částky podle zákona č. 297/2021 Sb. Naopak postačí, pokud žadatelka o peněžitou dávku předestře na první pohled *plausibilní tvrzení*, že v rozhodném období podstoupila sterilizaci v rozporu s právem. To nicméně pochopitelně neznamená, že se může jednat o jakékoli, ničím nepodložené tvrzení. Musí jít o tvrzení *hájitelné*, které bude podepřeno *indiciemi*, které ve svém souhrnu nepřipouštějí jiné racionální vysvětlení situace či chování jednotlivých účastníků, než že k protiprávní sterilizaci žadatelky pravděpodobně došlo tak, jak žadatelka tvrdí. Pokud tedy zdravotní dokumentace nebude existovat, případně bude zjevně nedůvěryhodná, avšak žadatelka předestře plausibilní tvrzení, pro které budou skutečně svědčit zjištěné *indicie*, musí správní orgány považovat předpoklady pro přiznání peněžité částky dle zákona č. 297/2021 Sb. za naplněné, *ledaže samy prokáží*, že ke skutečnostem žadatelkou tvrzeným dojít nemohlo.

[33] V takové situaci pak tedy bude případně na žalovaném, aby na první pohled splněné předpoklady pro poskytnutí odškodnění zpochybnil tím, že prokáže existenci odlišné a důvěryhodnější skutkové verze, tedy že k protiprávní sterilizaci žadatelky v rozhodném období způsobem jí tvrzeným dojít nemohlo. V zásadě je tak v řízení o žádostech o peněžitou částku za nezákonnou sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb. k překonání běžně nastávající důkazní nouze na straně žadatelek nutné využít podobné řešení, jaké se již uplatňuje například ve sporech z diskriminace v podobě sdílení důkazního břemene (k tomu srov. analogicky např. nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. III. ÚS 880/15, N 182/79 SbNU 59; či rozsudek Soudního dvora ze dne 17. 7. 2008, *Coleman*, C-303/06, ECLI:EU:C:2008:415, bod 55).

22. Výše uvedené závěry se dle městského soudu plně uplatní i na nyní projednávanou věc. Ačkoliv ve věci byly shromážděny (jak ze strany žalobkyně, tak žalovaného) jisté lékařské zprávy, žádná z nich se netýká přímo žalobkyní označené doby zákroku.
23. V posuzovaném případě sice nelze žalovanému vytknout, že by nevyvinul žádnou procesní aktivitu ke zjištění skutkového stavu. Po prvotním nezdaru stran vyžádání relevantní zdravotní dokumentace žalobkyně a poté, co žalobkyně upozornila na odlišné informace zdravotnického zařízení poskytnuté jí samotné a žalovanému, pokoušel se nejasnosti ve skutkovém stavu odstranit a opakovaně se zdravotnickým zařízením komunikoval. Přesto však při zjišťování skutkového stavu pochybil, a to zejména pokud odmítl provést výslech žalobkyniny sestry pouze s poukazem na skutečnost, že žalobkyně dostatečně jasně nekonkretizovala, jaké skutečnosti navržená svědkyně vlastními smysly vnímala, a dále s odkazem na možnou nevěrohodnost svědkyně s ohledem na vztah mezi ní a žalobkyní.

24. V projednávané věci nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobkyně byla v době tvrzeného zákroku nezletilá a již v té době trpěla středně těžkou mentální retardací (informace o ní se objevují již v lékařské zprávě ze září roku 1984, tedy před uváděným porodem a zákrokem sterilizace, dále také ve zdravotnické dokumentaci z roku 1987). Ostatně sám žalovaný tuto skutečnost zmiňuje při odůvodnění možné nevěrohodnosti, resp. neprůkaznosti žalobkyní udané anamnézy v chorobopisu z roku 2001, která zahrnuje sterilizaci. Za takové situace bylo tím spíše na místě provést navrhovaný výslech svědkyně, která je v současné době žalobkyninou opatrovnící. Nadto v lékařské zprávě ze září 1984 je uvedena informace „*Po rozmluvě s matkou propuštěna do domácí péče, bude zabezpečena návštěva poradny a dozor doma matkou, v její nepřítomnosti sestrou nemocné.*“. Lze se tedy domnívat, že navrhovaná svědkyně může mít informace vztahující se k době deklarovaného zákroku (prosinec 1984), neboť se žalobkyní pravděpodobně sdílela domácnost. Není-li v projednávané věci dle žalovaného ani prokázáno, že sterilizace byla žalobkyni vůbec provedena, případně její protiprávnost, je výslech rodinného příslušníka způsobitým důkazním prostředkem, jenž by žalovaný *a priori* neměl neprovést pouze s odůvodněním možné neobjektivnosti, resp. zprostředkovanosti informací, které může svědek poskytnout. Zprostředkovanost informací o sterilizaci je ve většině případů ze strany osob blízkých žadatelce nevyhnutelná, neboť tyto osoby samotnému zákroku ani předcházejícím událostem ve zdravotnickém zařízení nebyly povětšinou přítomny, to však bez dalšího neznamená, že by se muselo jednat o informace nepravdivé nebo nevěrohodné. Takové zhodnocení svědecké výpovědi je samozřejmě možné, nicméně až po jejím provedení a na základě důvodů, které při výslechu vyšly najevo, a jejich objasnění žalovaným. V případě, kdy z důvodu absence či nevěrohodnosti zdravotnické dokumentace není žadatelkou tvrzené informace možné prokázat jinak, je i výpověď svědka o zprostředkovaných informacích cennou indicií, která může ukázat na plausibilitu žadatelčiných tvrzení stran provedené sterilizace.
25. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku, prokázat protiprávní provedení sterilizace bez důvodných pochybností může být pro žadatelku o dávku velmi složité, ne-li neřešitelné, je-li (nikoliv svým zaviněním) postavena do situace důkazní nouze z důvodu absentující zdravotní dokumentace.
26. V projednávané věci sice zdravotní dokumentace z doby, kdy měl být zákrok proveden, absentuje, informace o provedené sterilizaci se však následně (byť v části anamnézy udané samotnou žalobkyní) několikrát objevuje v pozdějších lékařských zprávách, které zdravotnické zařízení, v němž byla žalobkyně léčena, dohledalo. Již v chorobopisu ze dne 14. 12. 1987 týkajícího se přijetí pacientky L. P. (jméno žalobkyně za svobodna) je sterilizace uvedena v anamnéze a taktéž v diagnóze přijímajícího lékaře („stav po sterilisaci“). V této písemnosti nejsou uvedeny veškeré identifikující osobní údaje žalobkyně, chybí celé datum narození či rodné číslo, dle městského soudu však o identifikaci žalobkyně zde není spor, neboť jsou uvedeny další údaje, které odpovídají osobě žalobkyně, jako jsou právě uváděná oligofrenie (středně těžká mentální retardace), jméno matky či údaj o zaměstnání, které se shodují s údaji z lékařské zprávy ze září roku 1984 z doby těhotenství žalobkyně. Sterilizace v anamnéze se objevuje taktéž v chorobopisu z roku 2001, na který poukazovali oba účastníci řízení. Zdravotnické zařízení dále v průběhu řízení dohledalo a poskytlo záznam z porodní knihy ze dne X (bez letopočtu) týkající se L. P. narozené r. X, v němž je informace o sterilizaci bez podrobností a pochybností uvedena. Tento záznam sice neobsahuje další identifikační údaje vedoucí k jasnému ztotožnění dané osoby, jak upozorňoval žalovaný, městský soud má ovšem za to, že se jedná o podstatnou indicii podporující plausibilitu tvrzení žalobkyně.

27. Za dané situace tedy dle městského soudu nelze uzavřít, jak to učinil žalovaný, že žalobkyně neprokázala provedení samotné sterilizace, natož její protiprávnost. V dané věci je za skutkového stavu tak, jak byl dosud zjištěn, naplněna premisa vyslovená NSS, že žalobkyně přdestřela hájitelné tvrzení o provedení protiprávní sterilizace, které je podepřeno jistými indiciemi, jež toto tvrzení podporují. Žalobkyně jako další důkazní prostředek navrhla výslech své sestry, i tento důkazní prostředek může dle městského soudu přinést do věci zjištění, které bude ukazovat na to, zda uvedené okolnosti ve svém souhrnu nepřipouštějí jiné racionální vysvětlení situace či chování jednotlivých účastníků, než že k protiprávní sterilizaci žadatelky pravděpodobně došlo tak, jak žadatelka tvrdí. Tento výslech však žalovaný neprovedl. Žalovaný tak řízení zatížil vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a v jejím důsledku nedostatečně zjistil skutkový stav věci, resp. jeho závěry nemají oporu ve spisovém materiálu.
28. Žaloba je tak důvodná, a soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil. Žalovaný v dalším řízení provede žalobkyní navrhovaný výslech její sestry a následně s ohledem na všechny okolnosti, které v řízení vyšly najevo, posoudí hájitelnost tvrzení žalobkyně stran nezákonného provedení sterilizace. Bude postupovat v intencích závěrů nastíněných NSS v bodě 37 výše citovaného rozsudku. NSS v něm shrnul, že k zamítnutí žádosti o peněžitou částku za protiprávní sterilizaci z důvodu neprokázání naplnění hmotněprávních podmínek nároku mohou správní orgány přistoupit ve třech případech: „za prvé, pokud správní orgán obstará zdravotnickou dokumentaci, z níž zjistí, že ke sterilizaci žadatelky buď nedošlo, nebo ta nebyla protiprávní (typicky byla provedena na základě jejího nezpochybnitelného informovaného souhlasu), a současně nic nebude nasvědčovat nedůvěryhodnosti takové zdravotnické dokumentace. Druhým případem zamítnutí žádosti poté bude situace, kdy i navzdory neexistenci zdravotnické dokumentace nebudou tvrzení žadatelky o peněžitou částku na první pohled hájitelná a pokud správní orgán ani přes případné vlastní kroky ke zjištění stavu věci nezjistil nic, co by nasvědčovalo jejich důvěryhodnosti. Konečně třetím případem zamítnutí žádosti poté bude situace, kdy žadatelka sice přdestře hájitelná a na první pohled pravděpodobná tvrzení, správní orgán je však zpochybní a prokáže, že existuje jiné objektivní vysvětlení popsanych dějů a skutečností.“

V. Závěr a náklady řízení

29. Na základě shora uvedených skutečností shledal soud žalobu důvodnou, a napadené rozhodnutí proto podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil. Nepřistoupil přitom rovnou i ke zrušení prvostupňového rozhodnutí (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a ponechal na úvaze žalovaného, zda-li bude možné vytykané nedostatky napravit v rámci rozkladového řízení. Zároveň soud v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci zpět k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný shora vyjádřeným právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
30. Vzhledem k tomu, že soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro vadu spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, rozhodl bez jednání, jak mu to umožňuje § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má úspěšný účastník řízení právo na náhradu nákladů. Toto soudní řízení je osvobozeno od soudního poplatku [§ 11 odst. 1 písm. n) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích], úspěšné žalobkyni tak náleží pouze náhrada nákladů právního zastoupení. Náklady žalobkyně proto spočívají v odměně jejího zástupce za 2 úkony právní služby [§ 11 písm. a)

a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tj. převzetí zastoupení a sepsání žaloby] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 6 200 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhradě hotových výdajů za 2 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Zástupce žalobkyně soudu doložil, že je plátcem DPH, proto se částka nákladů právního zastoupení dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby (1 428 Kč).

32. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce částku 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. října 2024

Mgr. Martin Lachmann
předseda senátu